

*van de overleden kleinwinkelier te Batavia, onderkoopman Adolphus Kramer, wegens inkopen en toegerekende percenten op verzoek van zijn weduwe aan haar uit te betalen. Het overschot en tekort [fol. 2112] was al voor de verkoopprijs tegen elkaar weggestreept, behalve de specerijen, waarvoor de inkoopprijs is berekend.)*

En zulks ingevolge onse resolutie van den 30<sup>e</sup> januarij bevoorens, wanneer men tot een permanente circulaire orde gestatueerd heeft om sodanig met alle koopmanschappen en andere goederen te handelen die bij opneem, transport of andere gelegentheeden te kort of over bevonden worden, met uitsondering egter van specerijen, amonitie en wapengoederen, als waaromtrent men het seculste oordeelde dat de berigten dien-aangaande altoos direct onder onse oogen kome, om er na bevinding van zaaken over te disponeren.

Wijdens, wat de wapengoederen betreft, dan wel de geduurig van de buytencomptoiren aangebragt wordende onbequame geweeren temeermaal redenen van twijffeling geresen zijnde, of de overgezondene wel alle ooit de Edele Maatschappij toebehoord hebben, so heeft men almeede circulaire bevolen dat deselve moeten afgepakt worden ten overstaan van expresse gecommiteerden, om op straffe van vergoeding tegen zulke snode bedriegrijen te zorgen, ja eene rigoureuse straffe daarenboven, ingevalle zij er aan meedepligtig bevonden worden, moettende zij ten dien einde van hunne commissie telkens een specifiqu rapport aan hunnen gebieder overgeven, om, wanneer de geweeren overkomen, ook tegelijk herwaards gesonden te worden.

Fol. 2112r-2113r.

*(Hiervan spreekt het besluit van 3 december 1764. Op 24 juli was al besloten de baas van de wapenkamer te Batavia op te dragen steeds te rapporteren wat er aan de onbruikbare geweren mankeerde, of ze te repareren waren, of ze in kisten of door militairen persoonlijk, of op een andere manier waren binnengekomen. Zo kan de verantwoordelijkheid direct worden vastgesteld. Maar dit is door het besluit van 14 augustus gedeeltelijk vervallen. Toen is bij circulaire bevolen militairen ongewapend van buitenkantoren naar Batavia te laten terugkeren, daar ze in noodgeval [fol. 2114] de scheepsgeweren kunnen gebruiken. Maar de militairen op schepen naar de Westerkwartieren zullen nog steeds hun wapens meekrijgen en zelf weer moeten terugbrengen voor risico van de bevelhebbende officier. Bovendien is op 23 november 1764 bepaald dat alle scheepsgeweren en andere wapenkamergoederen op schepen die naar de buitenkantoren vertrekken, door de baas van de wapenkamer, samen met een officier van de artillerie of militie, als gebruikelijk gecontroleerd moeten worden. Ze dienen de onbruikbare te vervangen en, ter voorkoming van verruiling, de snaphanen, musketten en pistolen op ieder schip met een specifieke letter, nummer of ander teken te merken. Ter voorkoming van kwalijke praktijken bij het laden of lossen van artillerie en wapenkamergoederen, is de gezagvoerders van schepen in een gedrukte [fol. 2115] ordonnantie voorgescreven dat daarbij, en zo mogelijk bij de behandeling van andere goederen, steeds tenminste een dekkofficier aanwezig is. Bij moedwillige overtreding zullen zij voor wat onder toezicht van een gewoon matroos is verdwenen, aansprakelijk zijn. Van de 3177 grenadiers- en 1251 muskettierssnaphanen en 50 donderbussen die tussen 1 september 1763 en 15 juni 1764 nieuw uit Nederland zijn aangevoerd, zijn 114 grenadiers- en 52 muskettierssnaphanen en 2 donderbussen gesprongen. Ze zijn als gebruikelijk afgeschreven. Om een juiste rapportage van de keuringen te bewerken moeten de gecommiteerden en de baas van de wapenkamer de berichten daarover onder ede bevestigen. Deze strenge, maar rustgevend maatregel [fol. 2116] is ook ingevoerd voor de daadwerkelijke inventarisatie van de voorraden in de pakhuizen. Op 8 mei 1764 is bepaald dat, net als te Batavia, dit op alle buitenkantoren tweemaal per jaar door gecommiteerden dient te geschieden, tenzij andere noodzakelijke bezigheden maar eenmaal per jaar een inventarisatie toelaten. De rapporten moeten beëdigd worden en door ze direct te vergelijken met de negotieboeken kunnen de tekorten ter vergoeding opgelegd worden aan wie het betreft. Ook van partijen die lastig zijn na te tellen of na te meten, zal zo wat werkelijk aanwezig is weinig verschillen met de opgave.*